

період і буде базовою основою для формування певної довготривалої стратегії на майбутнє.

Стосовно третьої загрози, зауважимо, що обліково-інформаційне забезпечення має включати не лише фінансовий облік і звітність, управлінський облік і звітність, а й моніторинг бізнес середовища. Зауважимо, що серед джерел облікової інформації необхідно опиратися на законодавчу базу визначення принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності (Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [2], стаття 18 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]). Моніторинг сектору власного виробництва і оцінка переваг конкурентів теж є дуже важливою.

Отже, стратегічне управління посідає чільне місце у розвитку всієї вітчизняної економіки. Нівелюючи проблематичними аспектами обліку і менеджменту, фірма не може досягнути переваг. Але застосування на практиці всього інструментарію стратегічного управлінського обліку є одним з ключових факторів успіху кожного конкретного підприємства.

Література

1. Волошин Д.А. Проблемы организации систем управленческого учёта / Д.А. Волошин // Экономический анализ: теория и практика. – 2006. – № 22. – С. 52–57.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. в редакції від 14.01.2012 р. [Електронний ресурс] / ВРУ – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» в редакції від 10.01.2012 р. [Електронний ресурс] / ВРУ – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>.

Руслан Розум, Валентин Карпенко

Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Екстенсивне ведення землеробства, яке на сьогоднішній день практикується більшістю сільськогосподарських підприємств України, призвело до того, що розорені річкові заплави, спадисті та круті схили гір і пагорбів, де мають рости трави, чагарники та ліси. Наслідком чого є водяна та повітряна ерозії, зсуви, замулення річок тощо. Те ж відноситься і до просторової структури агроландшафтів: у більшості районах нашої держави

площі орних угідь становлять 80 – 90 % від земельних площ, що, в свою чергу, призводить до шкідливого впливу як на екологію, так і на економіку регіону.

У зв'язку з цим у кожному конкретному регіоні необхідно притримуватися раціонального, науково обґрунтованого відношення орних земель до земель, які знаходяться під лісами, луками, болотами та водоймами, що дозволить одержати максимальний господарський ефект, з однієї сторони, та зберегти навколишнє середовище – з іншої.

Одним із найбільш важливих напрямків, на нашу думку, є розробка та додержання різного роду сівозмін (протиерозійних, польових, кормових тощо). Потрібно провести оптимізацію площ земельних угідь у сівозмінах, оскільки, в більшості випадків, вони не відповідають оптимальним значенням. Ділянки сівозмін необхідно виділяти по контурах земельних відмін, а не проводити розбивку різногрунтових ділянок на прямокутники для полегшення проведення механізації їх обробітку. Це пояснюється тим, що кожен вид ґрунту дозріває для проведення обробітку на протязі певного періоду часу, та вимагає різних видів обробітку, норм і видів добрив, вапнування тощо.

З метою збереження фізичних властивостей ґрунту (структури, пористості, оптимального водно-повітряного режиму) необхідно різко знизити повторюваність обробітку, використовувати новітні прогресивні й ефективні його види, легку техніку.

Ведення раціонального землекористування вимагає проведення перегляду основних видів обробки землі. Так, як показує канадський досвід, необхідно відмовитись від використання традиційних плугів. Безплужний вид обробітку землі був розроблений українським практиком І.Е. Овсинським ще наприкінці 19 ст. Суттю даної системи є те, що необхідно проводити глибоке розпушування верхнього шару спеціальними плоскорізами не перегортаючи при цьому пласт ґрунту. Це дозволяє залишити на поверхні стерню та поживні рештки. При такому методі ведення обробітку ґрунту проходить зменшення затрат паливно-мастильних матеріалів, зниження у 3 – 4 рази інтенсивності площинної ерозії, поліпшення капілярності ґрунту, не відбувається зниження вмісту гумусу та пересихання орного шару. Однак побоювання інновацій тормозить перехід на прогресивні технології обробітку. Так, для прикладу, у Канаді для того щоб перейти на безплужний метод обробки ґрунту було затрачено 20 років – поки не відбулася зміна поколінь фермерів, які пройшли навчання у спеціалізованих коледжах. На відміну від Канади, у нас взагалі опираються на виготовлення важкої сільськогосподарської техніки, що, в свою чергу, не дозволяє впровадженню прогресивних технологій у землеробство.

Безплужна обробка землі це тільки один із методів мінімізації негативного впливу на ґрунт, який дозволяє зберегти його властивості. На сьогоднішній день розроблений новий перспективний метод – так званого

нульового обробітку, згідно якого механізований вплив проводиться один раз протягом декількох років. Даний метод є можливим тільки при високих значеннях культури полів. Метод нульового обробітку говорить про застосування спеціальних крокуючих механізмів, які роблять лунку, вносять у неї добриво та насіння (посадковий матеріал) і її загортають.

Ще одним методом зменшення антропогенного впливу на угіддя є заміна ультрахімізованого господарювання на біологічне (органічне) землеробство, під час застосування якого в повній мірі виключається використання пестицидів та мінеральних добрив. Біологічне землеробство ґрунтується на застосуванні добрив органічного походження, в першу чергу торфу, гною, сапропелів, для постійного збільшення вмісту гумусу в ґрунті. На сьогоднішній день, в нашій державі поля удобрюють, як правило, гноївкою (сечовиною), яка викликає отруєння ґрунтів. Однак розв'язання даної проблеми знайдено, за рахунок переробки гною, гноївки та інших органічних рештків у біогаз (метан) та надзвичайно цінне висококонцентроване органічне добриво. Біогаз використовують як екологічно чисте паливо, а відфільтрований осад, який є багатий на такі елементи як фосфор, азот, калій, а також низку мікроелементів, піддають сушці та грануляції. В даних органічних добривах концентрація корисних елементів є вищою у 10 разів, в порівнянні з гноем, а транспортувати його легше та зручніше.

Зростання частки гумусу в ґрунті забезпечується ґрунтовою фауною, яка проводить гуміфікацію органічних залишків. Особливо значна роль у даному процесі дощових черв'яків. У деяких високо розвинених державах проводять вирощування їх на відповідних біофабриках для того, щоб пізніше вивезти на поля з метою поліпшення характеристик угідь. Однак, даний процес є можливим лише при умові переходу на біологічне землеробство.

Під час застосування органічного (біологічного) землеробства врожайність є на 10 – 20 % нижчою, у порівнянні із традиційними способами внесення добрив, однак продукція вирощена даним методом у розвинених країнах цінується на багато вище ніж та, яка вирощена із використанням мінеральних добрив та пестицидів, у деяких випадках у 2 – 3 рази.

Отже, як бачимо, ведення раціонального землекористування вимагає проведення перегляду основних видів обробки землі, переходу на біологічне землеробство, а також формування просторової структури землекористування в цілому.